Grimstad kommune
Barnehage – fellesområde
postmottak@grimstad.kommune.no

Referanse: 26/8539
Jessheim, 23. september 2026

Høringssvar – lokal forskrift om finansiering av private barnehager i Grimstad kommune for tilskuddsåret 2027

Læringsverkstedet barnehager viser til høringen om tilskuddssatser for 2027 for Sandefjord kommune.

Læringsverkstedet er medlem av både Private barnehagers landsforbund (PBL) og NHO Geneo, og svaret vårt må leses sammen med organisasjonenes høringsinnspill. Vi stiller oss bak organisasjonenes merknader og konklusjoner om beregningen.

Høringsgrunnlaget er endret vesentlig uten at forskriftsutkastet er oppdatert. NHO Geneos innsynskrav er heller ikke fullt besvart. Grimstad kommune må sende ut oppdatert forskriftstekst og beregningsgrunnlag til alle høringsinstanser og sette en ny høringsfrist. Da kan høringssvarene revideres på korrekt og oppdatert grunnlag.

Tilskuddssats
Det svært lave tilskuddsnivået i Grimstad øker driftsrisikoen for private barnehager. Dette skjerper kommunens ansvar for å dokumentere om de kommunale barnehagene har fordelaktige driftsforutsetninger som private barnehager ikke har tilgang til, og om slike forskjeller utløser krav om ekstra grunntilskudd eller tilleggstilskudd.

Sett i lys av mange uavklarte forhold som påpekes i høringssvarene, mener vi at Grimstad kommune bør sikre private barnehager et finansieringsnivå som minst tilsvarer de nasjonale grunntilskuddssatsene for 2027, etter at korrekt lokal sats og eventuelt ekstra grunntilskudd er beregnet.

Dokumentasjonsplikt
Vi ber Grimstad kommune dokumentere faktisk bemanning i hver kommunale barnehage per telletidspunkt.

PBLs gjennomgang gir konkret grunn til å stille spørsmål ved om bemanningskostnadene som ligger bak tilskuddssatsene gjenspeiler kravene til grunnbemanning og pedagogisk bemanning. Basert på kommunens barnetall og bemanningen i årsmeldingene beregner PBL at Eide barnehage gikk fra 5,8 barn per årsverk i desember 2024 til 7,0 i januar og 7,7 i april 2025, og at barnehagen manglet 20 prosent pedagogstilling i årets første syv måneder. PBL beregner også at Markveien manglet 70 prosent pedagogstilling fra januar til juli, og peker på mulig underbemanning i Storgaten etter opptak av flere barn. Dette må kommunen kontrollere mot faktisk bemanning på hvert telletidspunkt.

NHO Geneo peker på det samme spørsmålet. Kommunens korrigerte modell inneholder en lønnskorreksjon på 575 000 kroner for Storgaten barnehage. Vi støtter NHO Geneo i kravet om

dokumentasjon på periode, stillingsandel og lønnsnivå, og dokumentasjon på at kravene til både grunnbemanning og pedagogisk bemanning er oppfylt i beregningen.

Dersom beregningene stemmer, kan for lave bemanningskostnader ha trukket tilskuddssatsene vesentlig ned. Det er særlig alvorlig når kommunen selv beskriver et fall i satsene fra 2025 til 2026 og videre mot 2027, samtidig som kommunale barnehager utgjør en liten del av det samlede tilbudet. Finansieringsforskriften § 11 slår fast at private barnehager skal få ekstra grunntilskudd dersom de kommunale barnehagene ikke oppfyller kravet til grunnbemanning eller normen for pedagogisk bemanning. Regelen gjelder også ved midlertidig dispensasjon fra pedagognormen.

Grimstad kommune beskriver selv at et lavt kostnadsnivå i de kommunale barnehagene gir lavere tilskudd til private barnehager, og at flere private barnehager har varslet om økonomiske utfordringer. Det skjerper behovet for at alle forutsetninger bak satsene er dokumentert.

NHO Geneo viser til at kommunens korrigerte beregningsmodell, publisert 4. september, gir 268 847 kroner for barn 0–2 år og 141 632 kroner for barn 3–6 år. Forskriftsutkastets § 2 viser fortsatt 227 976 og 119 333 kroner. Forskjellen er om lag 18 prosent. Kommunen må forklare og rette forskjellen før forskriften vedtas.

Når tilskuddsnivået faller, må også overgangsordningen i finansieringsforskriften § 26 fremgå av behandlingen. For 2027 kan reduksjonen i samlet tilskudd som følge av det nye regelverket ikke overstige fem prosent. Sammenligningen skal gjøres mot tilskuddet for 2025, justert med kommunal deflator.

Speilingsprinsippet
PBL og NHO Geneo har reist spørsmål om blant annet kostnader til barnehagemyndighet, arbeidsgiveravgift på pensjon, kostpenger, lærlinger, IKT, refusjoner og barnetallsberegningen. Vi viser til deres høringssvar for den konkrete tallkontrollen.

Vi stiller oss bak NHO Geneos krav om at uttrekk etter denne bestemmelsen skal følges av en tilsvarende sats for ekstra grunntilskudd, jf. finansieringsforskriften § 9. Uten en tilsvarende sats må utgiftene inngå i grunntilskuddet.

Forutsigbar prosess ved endringer
§ 3 er for snever. Den må kun avgrense administrative justeringer til rent tekniske oppdateringer av nasjonalt fastsatte størrelser, som kommunal deflator og maksimalpris. Andre endringer i beregningsmetode, beregningsgrunnlag eller satser må på høring. Vi må da være minst seks ukers høringsfrist, tilgang til beregningen gjennom hele perioden og en skriftlig redegjørelse for hvordan innspillene er vurdert. Dokumentasjonen må være tilgjengelig gjennom hele høringen, og kommunen må skriftlig redegjøre for behandlingen av innspillene. Utdanningsdirektoratet legger til grunn at en lokal forskriftshøring skal gi berørte en reell mulighet til å uttale seg og påvirke innholdet.

De private barnehagene må få kontrollere de endelige beregningene før satsene vedtas. Kommunen må bruke det siste tilgjengelige deflatoranslaget ved høring og oppdatere anslagene i tråd med statsbudsjettet for 2027 før endelig fastsettelse. Barnehagene trenger et mest mulig korrekt bilde av finansieringen når de planlegger bemanning og drift.

Forskriften må stå på egne ben
§ 4 må selv kreve spesifikasjon på art- og linjenivå, dokumenterte fordelingsnøkler og begrunnelse for hvert uttrekk. En henvisning til KS/PBL-veilederen og et eget regneark er ikke nok. Barnetelling,

vekting og indeksering må fremgå. Beregningsmodellen må være redigerbar og gjøre hvert beregningsledd kontrollerbart. Dette gjelder også refusjoner, kostpenger og skillet mellom kapitalutgifter og ordinær drift.

Forskriften må stille krav til kommunens behandling av alle tilskuddsdelene. Kommunens saksbehandling må også reguleres for ekstra grunntilskudd, pensjonstilskudd og eiendomstilskudd. § 4 bør kreve at enkeltvedtak viser beregningen per tilskuddsdel og opplyser om innsyn, klageadgang, klagefrist og klageinstans.

Anmodning
Læringsverkstedet ber Grimstad kommune om å avklare følgende før forskriften vedtas:

- Dokumentere faktisk bemanning, pedagogårsverk og barnetall på de telletidspunktene som inngår i beregningen.
- Dokumentere eventuelle dispensasjoner og beregne ekstra grunntilskudd etter finansieringsforskriften § 11 dersom vilkårene er oppfylt.
- Dokumentere om kommunale barnehager har fordelaktige driftsforhold som medfører at private barnehager skal ha tilleggstilskudd, og sette sats for tilleggstilskudd.
- Avstemme satsene i § 2 mot kommunens korrigerte beregningsmodell.
- Vise hvordan overgangsordningen i finansieringsforskriften § 26 skal brukes for den enkelte private barnehage.
- Fastsette konkrete dokumentasjonskrav i § 4 og gjøre beregningsmodellen tilgjengelig i redigerbart format.
- Avgrense § 3 til tekniske oppdateringer og sikre ny høring ved reelle endringer i satsene eller beregningsmåten.

Sett i lys av de mange uavklarte forholdene som påpekes i høringssvarene, mener vi at Grimstad kommune bør sikre private barnehager et finansieringsnivå som minst tilsvarer de nasjonale grunntilskuddssatsene for 2027, etter at korrekt lokal sats og eventuelt ekstra grunntilskudd er beregnet.

Læringsverkstedet viser for øvrig til PBLs og NHO Geneos konkrete merknader og forslag til endringer i formuleringene i forskriftene. De åpne spørsmålene om bemanning, pedagognorm og satsberegning må være avklart før kommunestyret behandler forskriften.

Med vennlig hilsen
Læringsverkstedet barnehager